



Aan burgemeester en wethouders

Zaaknummer	4002638	Portefeuillehouder(s)	Nermina Kundić
Programmamanager/ leidinggevende	Bram Gelissen		
Ambtenaar	Carolien van Merksteijn	Vertrouwelijk	Nee
Telefoonnummer	026 - 377 3835	Datum in college	12 december 2023
		Datum fataal	Nee

Onderwerp: Walstroom Nieuwe Haven

Kernboodschap

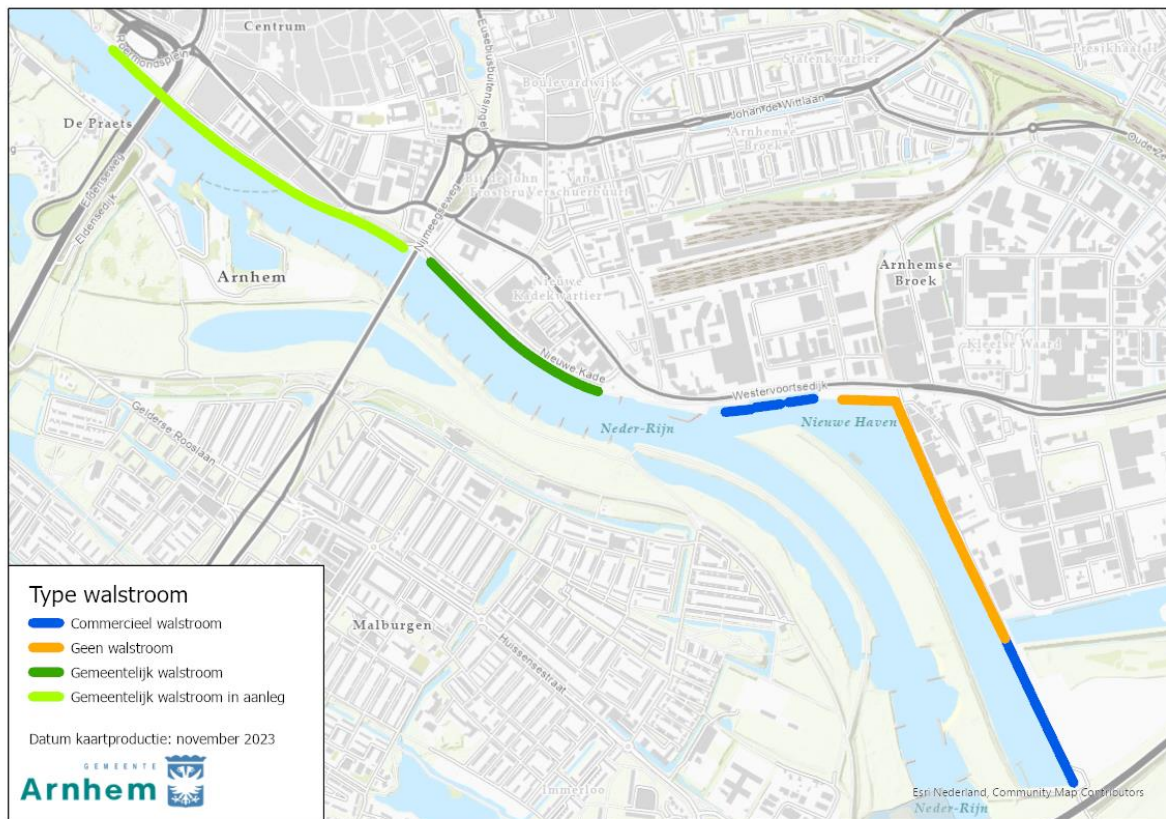
De nutsvoorziening walstroom draagt bij aan de leefbaarheid, duurzaamheid en economische aantrekkelijkheid van de gemeente Arnhem. Walstroom is daarom van strategisch belang, daarom is regie en beheer van de gemeente op alle walstroom in Arnhem wenselijk.

Voorstel

1. Te besluiten dat aanleg van toekomstige walstroom aan de kade van de Nieuwe Haven alleen in regie en beheer van gemeente Arnhem zal plaatsvinden.
2. De ambitie uit te spreken om bestaande walstroom aan de kade van de Nieuwe Haven in regie en beheer van gemeente Arnhem te krijgen.

Inleiding

Walstroom is een nutsvoorziening, waardoor schepen die aan de kade liggen voorzien worden van elektriciteit. Dit voorkomt dat schepen hun generator op fossiele brandstof aanzetten. Want dat is slecht voor het milieu en geeft hinder, het is bovendien verboden in de Arnhemse havenverordening. Er is nu nog niet op alle kades van gemeente Arnhem walstroom aanwezig of in aanleg. De kade van de Nieuwe Haven ontbreekt nog, zie kaart. De kades aan de linkeroever van de Rijn zijn buiten beschouwing gelaten. Deze zijn nu niet in beheer van het havenbedrijf. De kades aan de linkeroever zijn qua eigendom en beheer versnipperd. De komende tijd inventariseren we dit, en kijken we hoe we hiermee om willen gaan.



In het implementatieplan Nieuwe Haven van 22 februari 2022 hebben we een aantal acties vastgelegd in overleg met belanghebbenden. Twee van deze acties zijn:

- Walstroom op Nieuwe Havenweg onderzoeken op haalbaarheid.
- Verbeteren digitale diensten (innen liggeld, afrekenen walstroom, water).

In gesprekken over het uitvoeren van deze acties is naar voren gekomen dat het wenselijk is dat alle walstroom aan de kade van de Nieuwe Haven in regie en beheer van de gemeente Arnhem komt. De ondernemers in de bedrijvencontactgroep van Stichting Arnhemse Bedrijventerreinen (StAB) hebben dit onlangs nog bevestigd. Ook past walstroom in regie en beheer van de gemeente bij het beleid van Arnhem op gebied van Energietransitie, Economie en Wonen. Hiermee hebben we als gemeente sturingskracht op strategie, duurzaamheid, innovatie, dienstverlening en leefkwaliteit.

Door het gebruik van walstroom door schepen hoeft de generator (op fossiele brandstof) niet aan, op het moment dat het schip aangemeerd ligt. Hiermee wordt de luchtkwaliteit, geurhinder en geluidshinder minder in de omgeving van de kade. Op een aantal kades is walstroom inmiddels gerealiseerd, of in aanbouw. Op de Nieuwe Kade is walstroom aanwezig, op de Rijnkade wordt het aangelegd, en een deel van de Nieuwe Haven heeft walstroom. Waar walstroom aanwezig is, in combinatie met een verbod op gebruik hoofdmotor en generatoren in de havenverordening, neemt leefkwaliteit toe. Het gebruik van walstroom van gemeente Arnhem, met groene stroom, levert naast minder hinder en milieuwinst ook CO2-besparing op. Tot slot levert walstroom onder regie en beheer van de gemeente op alle ligplaatsen aan Arnhemse kades uniforme dienstverlening op. De tarieven



zijn hetzelfde, evenals de facturering via hetzelfde systeem als de overige havendiensten (water, afval en liggeld).

Beoogd effect

Dat het havenbedrijf Arnhem op alle ligplaatsen voor schepen aan Arnhemse kades dezelfde dienstverlening met dezelfde tarieven kan aanbieden. En dat hinder van generatoren op aangemeerde schepen geminimaliseerd wordt.

Argumenten

1.1 *Met walstroom in regie en beheer van de gemeente hebben we meer sturingskracht op strategie, duurzaamheid, innovatie, dienstverlening en leefkwaliteit.*

In het implementatieplan Nieuwe Haven van 22 februari 2022 staat dat de Nieuwe Haven van strategisch belang is: "Het beheer en onderhoud van een "common good" als de Nieuwe Haven is kostbaar. [...] Voor de gemeente is dat reden om het beheer en eigendom van de haven, havenweg en kade te behouden." Ook staat beschreven dat "Het gemeentelijk havenbedrijf zorgt voor een goede belangenafweging en maakt mogelijk dat bedrijven zo goed mogelijk hun bedrijfsactiviteiten kunnen blijven uitvoeren of dat de kadefaciliteiten gebruikt kunnen worden." De walstroom is een van die kadefaciliteiten waar we vanuit strategisch oogpunt de regie op willen blijven houden.

Daarnaast is, om een versnelling op duurzaamheid en innovatie met walstroom voortvarend te realiseren, ook sturingskracht nodig. Daarvoor is regie en beheer van de gemeente op walstroom nodig. Bijvoorbeeld, het idee voor een "common good" van een permanent laadpunt voor emissieloze (elektrische) bouwmachines in combinatie met walstroom, kan hierdoor sneller tot realisatie komen. Of het bijdragen van walstroom aan een lokaal energiesysteem op bedrijventerrein Nieuwe Haven.

1.2 *Gemeente Arnhem heeft hoge ambities op energietransitie en ook de belanghebbenden van de haven hebben hoge ambities voor een duurzame haven.*

De doelstelling van gemeente Arnhem in het plan New energy made in Arnhem (NemiA) 2020-2030 is 61% CO₂-reductie ten opzichte van 2017, met als tussendoelstelling 25% in 2023. In het implementatieplan Nieuwe Haven van 22 februari 2022 staan een achttal energieambities voor de haven genoemd. Er staat onder andere: In 2040 is de Nieuwe Haven energieneutraal en de haven draagt bij aan de energietransitie.

Walstroom in beheer en regie van de gemeente, in combinatie met het generatorverbod, draagt bij aan deze ambities. We leveren immers groene stroom, dus is er sprake van CO₂-besparing.



1.3 Arnhem is een economisch aantrekkelijke stad, dit uit zich in onder andere uniforme, gebruiksvriendelijke dienstverlening.

De ambitie van Arnhem is om een economisch aantrekkelijke stad te zijn. Dit staat de Economische Agenda Arnhem 2021-2025: Energieke stad. Ook in de Visie Nieuwe Haven uit 2019 staat dat het bedrijventerrein, inclusief de haven, aantrekkelijk moet blijven.

De nutsvoorziening walstroom is nu niet op alle Arnhemse kades beschikbaar. Hierdoor heeft een ligplaats zonder walstroom op dit moment een financieel voordeel, maar een duurzaam nadeel. Daarnaast is er ook nog verschil in tarieven voor walstroom van het havenbedrijf en walstroom van een commerciële aanbieder. Het havenbedrijf wijst de ligplaatsen toe. Er is nu een verschil in beschikbaarheid en tarieven van walstroom per ligplaats. Dit leidt tot discussie met de schippers. Die willen graag liggen waar de stroom het goedkoopst is.

Daarnaast biedt het havenbedrijf op ligplaatsen met walstroom onder regie en beheer van de gemeente, uniforme dienstverlening. De schipper reserveert voor aankomst een ligplaats en geeft aan of er schoon water nodig is en afval weggegooid moet worden. Bij aankomst kan de schipper gelijk aansluiten op walstroom, water tanken en er staat een afvalcontainer. Alle gebruikte havendiensten (water, afval, liggeld, walstroom) worden eenvoudig via één factuur verrekend nadat het schip is vertrokken. Het havenbedrijf werkt op dit moment aan een landelijk factureringssysteem, waarbij voor de gehele vaartocht alle gebruikte diensten van alle havens op een verzamelfactuur komen.

1.4 Walstroom heeft een positief effect op de leefkwaliteit van de nieuw te ontwikkelen woningbouw op Rijnpark.

Omwonenden van kades waar geen walstroom was, hadden in het verleden last van roet, stank en lawaai. Omdat we in Rijnpark grote aantallen woningen met een hoge leefkwaliteit willen realiseren, in de buurt van de kade van de Nieuwe Haven, is walstroom aanleggen in combinatie met het generatorverbod belangrijk. Hiermee voorkomen we hinder.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De aanbieder van de bestaande commerciële walstroom aan de kade van de Nieuwe Haven is niet gehouden aan medewerking om regie en beheer aan de gemeente over te dragen.

Ondanks de wens voor centrale regie en beheer van walstroom door de gemeente, staat het de aanbieder van de bestaande walstroom aan de kade van de Nieuwe Haven vrij om zijn walstroom zelf te blijven uitbaten. Er zijn in het verleden al gesprekken geweest met deze aanbieder. En de aanbieder heeft recent in het overleg van de bedrijvencontactgroep van StAB Nieuwe Haven al aangegeven dat alle walstroom onder regie en beheer van de



gemeente bespreekbaar is. Nieuwe gesprekken moeten uitwijzen of we er met de aanbieder uitkomen.

Indien dit niet het geval is zal 33% van de ligplaatsen in de toekomst niet hetzelfde niveau van dienstverlening kennen als de rest van de kades in Arnhem. Dit is minder dan de helft, waardoor we als gemeente grotendeels wel aan onze ambities kunnen voldoen. Ook belemmert dit aandeel commerciële walstroom de verdere uitrol van walstroom aan de kade van de Nieuwe Haven niet.

1.2 *De gemeente is geen energieleverancier bij het aanbieden van walstroom. En ook niet bij een aan walstroom gekoppeld laadpunt voor emissieloos bouwen.*

Er zijn geen juridische risico's bij walstroom en laden voor emissieloos bouwen in regie en beheer van de gemeente. Ook als we als gemeente eigenaar zijn van de installaties zijn we geen energieleverancier. Het is wel van belang dat we minimaal de kostprijs in rekening brengen. En dat we de algemene beginselen van behoorlijk bestuur hanteren: gelijke gevallen gelijk behandelen. Dit is bij walstroom al geregeld. Bij het realiseren van aan walstroom gekoppelde laadpunten voor emissieloos bouwen nemen we beide punten mee.

Financiën

Genoemde besluiten hebben geen financiële consequenties. Ze maken alleen onderzoek en planvorming mogelijk. De kosten voor onderzoek en planvorming worden gedekt uit de structurele middelen van het havenbedrijf.

Vanuit het onderzoek en de planvorming ontstaat een voorstel voor investeringskosten en de fasering van de uitvoering van het plan. Dit wordt te zijner tijd aan het college voorgelegd ter besluitvorming.

Uitvoering

In de komende periode gaan we verkennen op welke manier walstroom aan de kade op de Nieuwe Haven gerealiseerd kan worden. We zijn al in gesprek met de netbeheerder over alternatieve mogelijkheden voor het verkrijgen van transportcapaciteit, aangezien er netcongestie is. Ook verkennen we of een permanent laadpunt voor emissieloos bouwen mogelijk is. En hoe walstroom kan bijdragen aan uitwisseling van energie met andere partijen op bedrijventerrein Nieuwe Haven.

Daarnaast gaan we in gesprek met de commerciële aanbieder van walstroom over het overdragen van regie en beheer van zijn walstroom naar gemeente Arnhem.



Communicatie

Er is geen publiekscommunicatie voorzien. Wel worden belanghebbenden van de Nieuwe Haven op de hoogte gesteld van het besluit van het college.

Bijlagen

Stukken voor college

- geen